

Възстановяване на белошипата
ветрушка, LIFE11 NAT/BG/360

ПОД ЕДИН ПОКРИВ С БЕЛОШИПИТЕ ВЕТРУШКИ - КАК ДА ПОСТРОИМ ГНЕЗДИЛКИ ЗА СОКОЛЧЕТАТА

DEMAeuRONATUR
Defensa y Estudio del Medio Ambiente

<http://greenbalkans.org/birdsofprey/lesserkestrellife>

Белошипата ветрушка (*Falco naumanni*) е един от гребните видове соколи, който в миналото е бил широко разпространен у нас и в Европа. Днес тези птици са изправени пред редица заплахи (унищожаване на местообитанията, интензификация на земеделието, прекомерна употреба на химически препарати в селското стопанство) и са необходими целенасочени природозащитни дейности за тяхното опазване.

До скоро се считаше, че белошипата ветрушка е изчезнала от България като гнездящ вид. Благодарение на усилията на Зелени Балкани и освобождаването на белошипи ветрушки в района на Сакар, както и последващите грижи за тяхната адаптация, от 2014 г. възстановяването на популацията е факт. Регистрирани са първите няколко загнездили двойки и успешно отгледано потомство в изкуствени гнездили, специално поставени за целта от Зелени Балкани.

Съпричастните към опазването на природата и редките и защитени видове лесно могат да се включат в процеса по възстановяване на гнезденето на белошипите соколчета.

Осигурявайки подходящи и безопасни места за гнездене, всеки местен жител, собственик или фермер ще подпомогне увеличаването на числеността и укрепването на колонии на белошипите ветрушки в районите, където те се срещат.

Научните изследвания доказват, че белошипките лесно заемат изкуствени гнездилища предназначени за тях, стига да не бъдат обезпокоявани, целенасочено преследвани или унищожавани. По този начин може да се провежда ефективна биологична борба срещу различни насекоми и гризачи.

Разчитаме на помощта ви, присъединете се и вие!!!

Почти на всеки се налага да реконструира, да ремонтира или просто да освежи покривните конструкции на своята къща, ферма, работилница или други селскостопански помещения. По всички тези места могат да се поставят гнездови кутии, специално предназначени за белошипите ветрушки, които да осигуряват оптимални условия за гнездене. Според типа на покривната конструкция и използваните материали, могат да се монтират различни видове гнездилища, но трябва да се имат предвид няколко специфични изисквания.

Гнездилките трябва да се монтират на високо място, недостъпно за наземни хищници като белки, домашни котки и др.

При избора на място за монтиране, трябва да се ограничи преминаването на хора или земеделска техника и извършването на ремонтни дейности в периода март-юли. Необходимо е да се избере тиха и спокойна част от стопанството или сградата.

Мястото за монтаж трябва да е защитено от неблагоприятни метеорологични условия – гъжг, високи температури и др.

Ако се налага стандартните покривни керемиди да бъдат заменени с листове ламарина, битумни покрития или други, добре е да се запази част от старата керемидена покривка, която да осигурява температурна изолация, като гнездилките се монтират под участъка с керемиди.

В случай, че е невъзможно да бъдат запазени типичните покривни конструкции, може да се оформят допълнителни отвори в покрива или стената на сградата, които да осигуряват директен достъп на птиците до гнездилиите, и в същото време да не позволяват дъждовна вода или сняг да навлизат в подпокривното пространство.

При избора на материал за изработка на гнездищата трябва да се имат предвид няколко ключови особености:

Гнездищата трябва да е здрава, надеждна и да осигурява защита на птиците, яйцата и малките пиленца;

Материалът и конструкцията трябва да не са водонепропускливи, за да се избегне наводняване на гнездищата, което би довело до удавяне на яйцата или малките пиленца;

На пода на гнездищата трябва да се оформят няколко малки отвора, позволяващи оттичане на вода при необходимост;

Подобни отвори трябва да се оформят и във високите части на всички стени, които да осигуряват вентилация във вътрешността на гнездищата;

Препоръчва се подът на гнездищата да се насипе с фин пясък, който да послужи за оформяне на гнездова ямка и механична защита на яйцата, тъй като белошипите ветрушки не строят типични гнезда и съществуват опасност яйцата да се претърколят по гладката повърхност на дъното на гнездищата.

Входният отвор задължително трябва да бъде с размери около 6-6,5 см, за да се ограничи проникването на други видове птици, които са конкурентни на белошипите ветрушки по отношение на местата за гнездене;

Желателно е да се постави вратичка на някоя от стените, така че при необходимост да се извършва проверка на гнездилката или различни манипулации;

Препоръчва се на дъното на гнездилката да се направи допълнителен отвор с капаче, позволяващо лесно почистване на гнездилката след края на всеки размножителен сезон.

ВАЖНО!!!

Вратичката за проверка и капачето на отвора за почистване трябва да са здраво фиксирани и притегнати така, че да не могат да бъдат отворени или преместени от белки, домашни котки, плъхове или други хищници.

Възстановяване на белошипата ветрушка, LIFE11 NAT/BG/360

ТИПОВЕ ИЗКУСТВЕНИ ГНЕЗДИЛКИ ЗА БЕЛОШИПИ ВЕТРУШКИ

Подпокривна гнездилка

Моделът е взиман от испанската организация DEMA, www.demaprimilla.org

Този тип гнездилки се монтират в подпокривното пространство на характерни керемидени покриви. Гнездовата кутия се поставя под самия покрив, а допълнително тунелче отвежда до входа на гнездилката в повърхността на керемидата със специален отвор с подходяща големина. По-дългото тунелче и малкият отвор, излизащ на повърхността на керемидите, ограничават навлизането на хищници и конкурентни видове птици. Напълно подходящ материал за изработването на този тип гнездилки са обикновените дървени дъски.

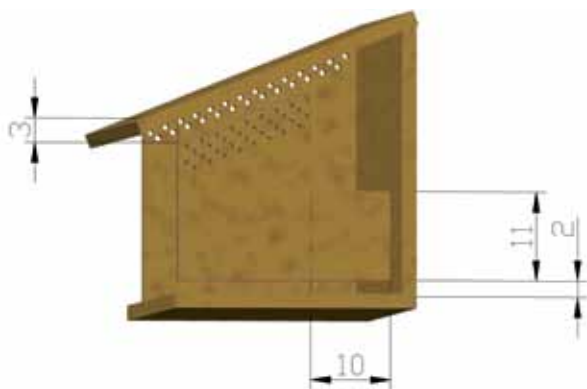
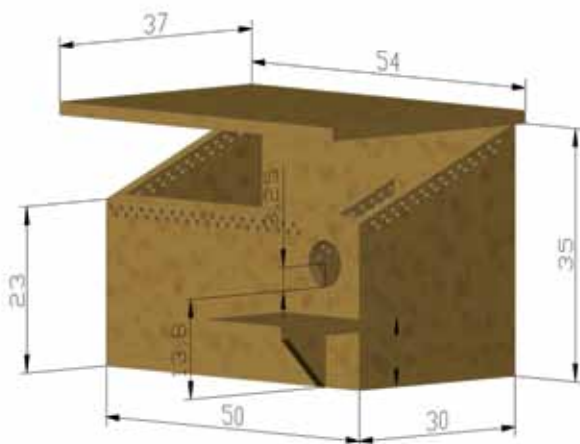
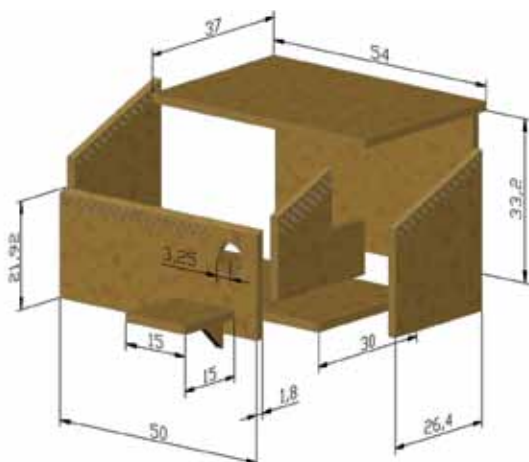
Класическа стенна гнездилка

Моделът е взиман от испанската организация DEMA, www.demaprimilla.org

Гнездилките разполагат с вътрешна преграда, която ги разделя на две – гнездова камера и коридор. Преградата между коридора и гнездовата камера осигурява допълнителна защита на люпилото. Чрез малък отвор изрязан в преградата се осъществява връзката между двете части на гнездилките. Този тип стенни гнездилки са предназначени да се поставят директно върху стените на сградите. Тяхната конструкция позволява да се монтират както на външната, така и на вътрешната страна на стената. В този случай трябва да се предвиди отвор в стената, който да се използва като вход (преддверие) и да позволява на птиците да преминават през зида и да достигат директно и безпрепятствено до гнездилката. В случаите, когато гнездилките се поставят на външната страна на стени или високи зидове се препоръчва да бъдат монтирани под стрехи, навеси или други места, предлагащи защита от неблагоприятни метеорологични условия.

Схема на класическа стенна гнездилка

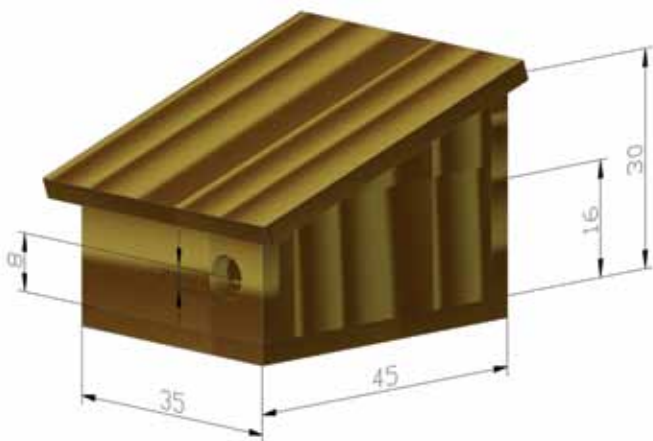

Обикновена стенна гнездилка

Моделът е взиман от италианската организация Centro Studi Naturalistici ONLUS, <http://centrostudinataura.it/>

Тези гнездилки са с опростена конструкция, най-често изработвани от дървен материал. Входът на гнездилката навлиза директно в гнездовата камера. Могат да се монтират върху равни покриви или плочи на стопански сгради, които са с равна повърхност. Също така е възможно да се прикрепят и подобно на по-горния тип гнездилки. Този тип е най-лесен за изработване, но за съжаление не гарантира безопасността на гнездящите птици и люпилото.

Схема на обикновена стенна гнездилка

Полевите проучвания на Зелени Балкани показват, че осигуряването на изкуствени структури за гнездене на белошипи ветрушки е стара и традиционна практика за района на Сакар, а вероятно и други краища на страната. Възрастен човек от сакарското село Маточина разказва, че в миналото, при строеж на нова къща, във всеки ъгъл на покрива са поставяни глинени гърненца с отвора навън, за да могат „онези малките соколчета да се заселят“.

Още нашите прадеди са осъзнали необходимостта от подпомагане на полезните помощници на човека в земеделието. Защо да не продължим и ние тази традиция!

ВАЖНО!!!

Предвид спецификата на тази дейност, екипът на проект „Възстановяване на белошипата ветрушка“ предоставя индивидуални консултации.

За контакт:

Градимир Градев, тел.: 0885 609 289

ел. поща: ggradev@greenbalkans.org

Възстановяване на белошипата ветрушка, LIFE11 NAT/BG/360

СНЦ „Зелени Балкани“

Централен офис:

гр. Пловдив 4004

ул. Скопие №1, офис 9 и 10

Тел.: 032/62 69 77 и 0887 88 75 57

E-mail: office@greenbalkans.org

www.greenbalkans.org

СНЦ „Зелени Балкани – Стара Загора“

гр. Стара Загора 6000

ул. Стара планина №9, ет. 2

тел./факс: 042 622 401

E-mail: officesz@greenbalkans.org

DEMA **euronatur**

СНЦ „Зелени Балкани – Стара Загора“, Координиращ бенефициент

www.greenbalkans.org

EURONATUR, Германия, Асоцииран бенефициент

www.euronatur.org

DEMA, Испания, Асоцииран бенефициент

www.demaprimilla.org

Издава се в рамките на проект „По-голям шанс за белошипата ветрушка (*Falco naumanni*) в България – Възстановяване на белошипата ветрушка“, LIFE11 NAT/BG/360, изпълняван с подкрепата на финансовия инструмент LIFE на Европейския съюз.